

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, \$DATA

Adam Bodnar

VII.501.94.2020 VII.501.94.2020.MO

**Pan
Mariusz Kamiński
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji
ePUAP**

Szanowny Panie Ministrze,

jako Rzecznik Praw Obywatelskich, także i w tym trudnym dla Państwa i obywateli okresie, dbam o przestrzeganie praw i wolności człowieka i obywatela. Moje czynności są ukierunkowane nie tylko na ochronę praw obywateli w obecnej sytuacji, ale także, w związku z podejmowanymi przez polski parlament pracami, szczególną troską napawa mnie kierunek pewnych działań, które w przyszłości w poważny sposób mogą zmienić zakres konstytucyjnie gwarantowanych praw i wolności. Dlatego też, ze szczególną uwagą śledziłem prace nad projektem ustawy o tarczy antykryzysowej, tj. ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. poz. 695). Wątpliwości moje wzbudziło wiele zawartych w niej rozwiązań, jednak w tym piśmie chciałbym wskazać na kwestię zmian w ustawach znajdujących się w obszarze właściwości Pana Ministra.

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2020 r. wprowadza w art. 46 zmiany w ustawie z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. poz. 332), w szczególności w zakresie art. 68 w ust. 4 pkt 2, który aktualnie dopuszcza, by inne podmioty – jeżeli wykażą w tym interes faktyczny, mogły mieć dostęp do danych w trybie ograniczonej transmisji danych. Ponadto, w art. 47 wprowadzono zmiany w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2019 r. poz. 1397 ze zm.), mające podobne znaczenie, tj. wprowadzono do tekstu tej ustawy kategorię interesu faktycznego, jako uzasadnienie dla dostępu do danych o obywatelach.

Zastąpienie w ustawie o dowodach osobistych przesłanki interesu prawnego niejasną i zupełnie dowolną przesłanką interesu faktycznego, jest zbyt daleko

posuniętą swobodą w udzielaniu podmiotom (jakimkolwiek), które taki interes faktyczny wykażą, dostępu - w sytuacji ograniczonej teletransmisji danych - do danych osobowych obywateli. Powyższe ujęcie stwarza duże ryzyko dowolności oceny, a tym samym nadużywania tego uprawnienia, w celu otworzenia swobodnego dostępu do danych obywateli.

W przypadku zmiany dokonanej w ustawie o ewidencji ludności dodano wprowadzić, a nie zastąpiono jak w ustawie o dowodach osobistych, przesłankę interesu faktycznego do istniejących wymagań, jakie podmioty mają wykazać, by uzyskać dostęp do danych, jednak nadal nie wiadomo co oznacza ta kategoria i jak dalece ustawodawca otwiera w ten sposób dostęp do informacji o obywatelach. Z art. 51 ust. 2 Konstytucji RP wynika natomiast, że władze publiczne nie mogą udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym. W świetle art. 51 ust. 2 Konstytucji RP kategoria interesu faktycznego (a więc celowości czy przydatności) nie jest więc wystarczająca. Udostępnienie danych musi być niezbędne w demokratycznym państwie prawnym, a więc musi także realizować inne konstytucyjnie wartości, które uzasadniają poświęcenie autonomii informacyjnej jednostki. Z tego punktu widzenia klauzula interesu faktycznego w żadnej mierze nie mieści się wśród tych klauzul, które uzasadniają ograniczenie konstytucyjnych praw podmiotowych jednostki (por. art. 31 ust. 3 Konstytucji RP).

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r., poz.627), uprzejmie proszę Pana Ministra o przedstawienie swojego stanowiska w sprawie zasygnalizowanych wyżej wątpliwości i wyjaśnienie, dlaczego w powołanych przepisach dotychczasowa przesłanka interesu prawnego zastąpiona została nie mającą umocowania konstytucyjnego przesłanką interesu faktycznego.

Z uwagi na nałożony ustawą z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1791) w art. 51 obowiązek zasięgnięcia opinii Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych o projektach aktów prawnych dotyczących ochrony danych osobowych uprzejmie proszę również uprzejmie o informację, czy wskazany obowiązek ustawowy został zrealizowany.

Z wyrazami szacunku

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

Do wiadomości

Pan Jan Nowak

Prezes Urzędu

Ochrony Danych Osobowych

ePUAP